

Matte Eldorado 4A

Lärraranvisning Textview

Verksnummer: 40088

Lärraranvisningens innehåll

Lärraranvisningen är till för att du som undervisande lärare ska få information om hur den pedagogiskt anpassade boken skiljer sig från originalboken och hur ni kan arbeta med den. Nedan kan du läsa vad respektive del i lärraranvisningen handlar om, så att du kan förbereda och planera arbetet med läromedlet på bästa sätt.

- **Generella förändringar av boken**
Under denna rubrik beskrivs de generella tillägg och ändringar som är gjorda i den punktskriftsläsande elevens bok, till exempel på vilket sätt ikoner eller text i marginalen är hanterade.
- **Sidspecifika förändringar**
Här kan du läsa om sidspecifika tillägg och ändringar som är gjorda i den pedagogiskt anpassade boken. Det kan till exempel vara en övning som omarbetats eller en bild som flyttats.
- **Bildbeskrivningar**
Här hittar du en sammanställning av alla de bildbeskrivningar som beskriver originalbokens bilder.
- **Till läsaren**
I den pedagogiskt anpassade boken återfinns alltid en text som riktar sig till eleven. Samma text hittar du också i lärraranvisningen. Den innehåller information som kan vara bra för läsaren att känna till innan arbetet med boken påbörjas. Läs denna text tillsammans med eleven!

Återkoppling och synpunkter

Dela gärna med dig av dina synpunkter på den pedagogiska anpassningen av denna bok till anpassningsfunktionen@spsm.se eller ring oss på tel. 010-473 50 00.

Behöver du komma i kontakt med försäljningen går det bra att mejla till order@spsm.se eller ringa på tel. 020-23 23 00.

Trevlig läsning!

Lärraranvisning

Titel: Matte Eldorado 4A

Författare: Olsson m.fl.

ISBN: 978-91-27-42020-5

Innehåll

Generella förändringar av boken	1
Sidspecifika förändringar.....	4
Till läsaren.....	24
Bildbeskrivningar	25

Generella förändringar av boken

- Pedagogisk anpassning gör läromedel tillgängliga för elever med synnedsättning genom omarbetningar av visuellt beroende text och bilder. Målet med pedagogisk anpassning är att elever med svår synnedsättning/blindhet ska kunna använda läromedlet på samma sätt som sina klasskamrater. De anpassade uppgifterna ska ha samma pedagogiska innebörd som förlagan och eleven ska vara lika självgående i den anpassade boken som de övriga klasskamraterna i sina böcker.
- Plocka upp eventuella svällpappersbilder så snart du kan och förvara pärmarna stående. Svällpappersbilderna kan klibba ihop och den tryckta punktskriften, i exempelvis innehållsförteckning och nycklar, riskerar att plattas till och om de förvaras liggande. Den tillfälliga doft som kan förekomma då svällpappersbilderna är nytryckta hinner också avta tills de ska användas av eleven.
- Material som behövs till boken: ritmuff, linjal, vinkelhake, gradskiva, abakus, taktila eller riktiga pengar, stickor (tändstickor), geobräde, tiosidig tärning (i vissa spel)
- Använd ritmuff där eleven uppmanas att rita, ex. vid tallinje, vinklar och symmetri. De flesta bilder finns som svällpappersbilder.
- Ny sida vid nytt Kapitel.
- Meningar och rubriker med enbart versaler har ändrats till gemena bokstäver.
- Inga fet- och kursivmarkeringar finns i boken.
- Baksidestexten utgår.
- Observera att om eleven läser denna bok i sin dator så stämmer inte måtten på den digitala bilden alltid överens med svarttryckets bild. Alla hänvisningar till svällpappersbilder ligger i anslutning till bildfilen.
- Bilderna vid kapitlens början och någon till (se nedan under Bildbeskrivningar) har bildbeskrivningar men dessa är ej utförligt beskrivna då det skulle bli alltför omfattande beskrivningar. Diskutera gärna och prata med eleven om bilderna.
- Ordet "ruta" är ändrat till ---

- Ikonen för miniräknare finns tillagd som text i uppgiften där det behövs.
- Spel: Många spel är svåra att anpassa och behöver extra förberedelse av läraren. Instruktionerna är anpassade men eleven behöver hjälp.
- I boken skrivs inga uppställningar av tal. Instruktioner om att ställa upp tal är strukna. Använd skriftlig huvudräkning och ta hjälp av en abakus.
- Vid uppgifter där pris eller antal finns på bilden, är priset eller antalet tillagt i textuppgiften.
- Där de Egyptiska talsymbolerna dyker upp finns dessa tecken till eleven:
  - 1 = f = finger
  - 10 = å = åsnehov
  - 100 = h = hårlock
  - 1000 = l = lotusblomma
  - 10000 = s = Faraos spira
  - 100000 = g = grodyngel
- Alla ställen där det står om "talsortsstreck" har strukits eller omarbetats till "talsorter".
- Bilder på pengar har ersatts med ord: tusenkronorssedlar, hundrakronorssedlar, tiokronor, enkronor
- Talbilder som visar talsorterna (ex. sid 10) har fått dessa tecken:
  - tu = tusental
  - h = hundratal
  - ti = tiotal
  - e = ental
- De hinduiska fråorna är strukna och har omarbetats till talsorter. Där de Hinduiska talsymbolerna dyker upp finns dessa tecken till eleven:
  - tt = tiotusental
  - tu = tusental
  - h = hundratal
  - ti = tiotal
  - e = ental
- Talsystemen som i svartskriften är i vågrät uppställning är ändrad till lodrät uppställning med det största talet överst osv. Ex. sid. 14.
  - Miljard
  - Hundratal miljoner
  - Tiotal miljoner
  - osv.

- Talpyramiderna har omarbetats och fått instruktionen:
Räkna ut de första två talen. Lägg sedan ihop summan av de båda talen. Använd miniräknare och kontrollräkna med svarstalet.
Ex. sid. 77 uppg. 152
a)
 $21 + 32$
 $32 + 12$
svarstal: 776/8
- De bilder som är ritade i rutor i boken är även ritade i s.k. rutnät på svällpappersbilden, så att eleven kan ta hjälp av rutorna.
- Det finns flera sidor med bilder där eleven ska klippa ut figurer och använda. Här behöver eleven extra hjälp. Ex. på sidor är 84, 90, 119 m.fl.
- Till sidan 92 finns en karta med vägar som går parallellt. Här kan eleven behöva lite extra hjälp att hitta.
- Under kapitlet "Symmetri" är många bilder förenklade då de annars blir svåra för eleven att läsa.
- Sidan 14 uppg. 29 behöver förberedas med sifferkort.

Sidspecifika förändringar

8

Uppgift A har fått en tillagd instruktionen:

Känn på en sticka. Be din lärare lägga stickor i en hög. Känn på högen en kort stund. Hur många stickor tror du att det är i högen? Skriv upp ditt förslag. Vem kom närmast?

9

Tillagt i ruta:

1 = f = finger

10 = å = åsnehov

100 = h = hårlock

1000 = l = lotusblomma

10000 = s = Faraos spira

100000 = g = grodyngel

Uppg. 1 har ändrats till:

Skriv de egyptiska talsymbolerna med siffror.

h h h

h h f f f f

h å å å

å å å å å

Osv. på liknande ställen i hela boken

9

Tillagt i stället för bilderna på pengar:

a) tre tusenkronorssedlar, två hundrakronorssedlar, fyra tiokronor, två enkronor

Osv. på liknande ställen i hela boken

10

Tillagt före uppg. 7:

Talbild:

tu = tusental

h = hundratal

ti = tiotal

e = ental

Uppg. 7 har ändrats till:

Skriv talen.

tu tu tu h ti ti e e e e

tu tu h h h ti e e

tu tu h h h h e

tu ti ti ti ti e e e

Osv. på liknande ställen i hela boken

10

Uppg. 8 har fått instruktionen:

Skriv talen med talbild, som i uppgift 7.

11

Tillagt efter första stycket:

Förpackningar:

1000 kulor (1000)

100 kulor (100)

10 kulor (10)

1 kula (1)

Texten blir då:

Text: 2135 kulor

Packa ned 2(1000) 1(100) 3(10) 5(1)

osv.

12

Tillagt före uppg. 16

Hinduiska talsymboler:

tt = tiotusental

tu = tusental

h = hundratal

ti = tiotal

e = ental

Uppg. 16 har fått följande instruktion:

Skriv de hinduiska talsymbolerna med siffror.

- a) 3 tu, 2 h, 4 ti, 1 e
- b) 2 tu, 1 h, 3 ti, 5 e
- c) 1 tu, 2 h, 5 ti, 3 e
- d) 4 tu, 2 h, 3 ti, 1 e

Osv. på liknande ställen i hela boken

13

Instruktionen före uppg. 19 har ändrats till:

Skriv talen med talsymboler:

tu = tusental

h = hundratal

ti = tiotal

e = ental

Exempel: 213 = 2 h, 1 ti, 3 e

15

Uppg. 33 har fått tillägget:

- a) en cykel
- b) ett par skor
- c) en moped

20

Uppg. 64 har fått tecken istället för symboler:

l = ental, 1

j = tiotal, 10

c = trettiotal, 30

Talet 23 skrivs: jjlll

Talet 42 skrivs: cjll

Tillagt i uppg. 64 a):

- A. cjjllll
- B. jjcllll
- C. ccjjllll
- D. cccllll

osv.

21

De kinesiska symbolerna har fått tecken istället för symboler:

Siffror 0–9

0 j

1 a

2 b

3 c

4 d

5 e

6 f

7 g

8 h

9 i

Talsorter

10 tiotal ti

100 hundratal hu

1000 tusental tu

10000 tiotusental tt

Ex talet 72 skrivs: $7 \cdot 10$ och 2 : g ti, b

Ex talet 2345 skrivs: $2 \cdot 1000$, $3 \cdot 100$, $4 \cdot 10$ och 5 : b tu, c hu, d ti, e

Tillagt uppg. 65:

a) i tu, d hu, b ti, e

b) g tu, h hu

c) f tu, i ti, b

osv.

24

Bilderna, som är tydliga för att träna 10-talsövergångar, är strukna. Gå igenom övergångar med eleven genom att använda konkret material.

25

Luckorna i uppgifterna med vägmätaren har strukits och enbart siffrorna finns med:

a) 309

b) 479

c) 629

osv.

27

Tillagt vid "Spela tusenspelet"

Här är en tallinje från 1000 till 10000. Se svällpappersbild.

34

Uppg. 137 och 138 har fått tillägget "Sifferkort" före siffrorna:

- a) Sifferkort: 3 7 5 8
- b) Sifferkort: 6 1 0 3
- c) Sifferkort: 4 0 9 0

osv.

35

Tillagt vid "Spela talstigen 1-10000":

Ni behöver var sin spelplan med 15 rutor/luckor från 0 till 10000 som ni ska skriva firsiffriga tal i.

38

Diagrammet är ändrat till text i uppg. 157:

Ett diagram visar några djur och deras vikt:

- Krokodil 1100 kg
- Älg 500 kg
- Björn 300 kg
- Tiger 200 kg
- Noshörning 2300 kg

39

"Spela talstigen" har fått instruktionen:

Här är en talstig som ska ha sju tal. Du har fått tre tal. Använd tärningarnas siffror och bilda firsiffriga tal. Ett tal för varje färg. Skriv in talen i de tomma luckorna. Talen måste stå i storleksordning.

- Blåa tärningar: 5 1 6 4
- Gula tärningar: 8 1 4 2
- Röda tärningar: 4 1 5 6
- Gröna tärningar: 8 7 9 0

6210 --- --- 8142 --- 10000

41

Uppg. 174 1 X 2 är anpassad så här:

- a) En ny cykel kan kosta ungefär
  - 1. 500 kr
  - X. 1000 kr
  - 2. 4000 kr
- b) $6870 < \text{---} < 7010$
  - 1. 6799
  - X. 6901
  - 2. 7119
- c) En tallinje mellan 200 och 1000. Det finns tre streck emellan. En pil pekar på första strecket efter 200.
  - 1. 300
  - X. 400
  - 2. 500
- d) 3985 3995 ---
  - 1. 4005
  - X. 4015
  - 2. 4105
- e) --- 7000 7001
  - 1. 6989
  - X. 6990
  - 2. 6999

Osv. lika uppställning på liknande ställen i hela boken

43

Till uppg. 193 har bilderna på klockorna strukits och ersatts med text:

- a) fem över tolv till halv ett
- b) kvart över två till tio i tre
- c) kvart i sex till fem över halv sju

44

Tillagt istället för den första bilden på den röda dinosaurien i texten:

Röd (r) dinosaurie

Uppgiften är gjord så här:

r = röd dinosaurie

g = grön dinosaurie

b = blå dinosaurie
l = lila dinosaurie
br = brun dinosaurie

g g = r
b = l l br
b b b b = g g
br br = b

- A. Röd väger ---
- B. Grön väger ---
- C. Blå väger ---
- D. Lila väger ---
- E. Brun väger ---

44

Uppg. 2 är gjord så här:

2. Vad heter de här dinosaurierna?

En mobiltelefon visar knappar med både siffror och bokstäver på samma knapp.

2 abc
3 def
4 ghi
5 jkl
6 mno
7 pqrs
8 tuv
9 wxyz

Namnen får du genom att först söka rätt siffra och sedan se vilken bokstav som ska vara istället för x.

Röd dinosaurie heter:

5 -x-
6 --x

$8 \times \dots$

$8 \times \dots$

$3 \times \dots$

$6 \times \dots$

Grön dinosaurie heter:

$3 \dots \times$

$4 \dots \times$

$7 \dots \times$

$5 \times \dots$

$3 \times \dots$

$6 \times \dots$

45

Mayafolkets tal med majs-korn, pinnar och snäckor finns som svällpappersbilder.

Elevers instruktion är:

Byt ut frågetecknet och skriv talen 20–29. Du får några tal som hjälp.

osv.

53

Spelet "Spela störst summa" har fått tillägg av text istället för de röda tärningarna:

T ex du slår tärningarna och får: 6 4 3 3 1

55

Tankekartan är skriven så här:

Mitten (talfamiljen):

$5 + 4 = 9$

$4 + 5 = 9$

$9 - 4 = 5$

$9 - 5 = 4$

Gren 1:

$900 - 500$

$90 - 50$

Gren 2:

$19 - 5$

$$29 - 5$$

$$39 - 5$$

Gren 3:

$$15 + 4$$

$$150 + 40$$

Gren 4:

$$50 + 40$$

$$500 + 400$$

$$5000 + 4000$$

$$50000 + 40000$$

$$5 \text{ miljoner} + 4 \text{ miljoner}$$

56

Pengarna i rutan skrivs:

$$4(100) + 5(100) = 9(100)$$

$$9(1000) - 4(1000) = 5(1000)$$

Osv. lika vid uppg. 40-45

57

Tillagt före uppg. 50:

Här en bana med koner. På varje kon finns ett tal. Från start till mål finns talen: 10, 5, 8, 6, 9, 0, 7, 4, 3.

Instruktionen till uppg. 50:

Välj ett tal 11–20. Följ banan från start till mål och säg talkamraten vid varje kon.

58

Tillagt istället för bilderna:

Stenar med tal: 3, 2, 5, 4, 1, 6.

Katter med tal: 3, 1, 5, 6, 2, 4, 0, 7.

Slalombana med tal: 4, 7, 2, 1, 3, 6.

59

Tillagt först på sidan:

Säg 15-kamraten till talen: 8, 5, 11, 9, 6, 12, 4, 7, 10.

Säg 13-kamraten till talen: 5, 10, 4, 8, 6, 3, 7, 9.

59

Instruktionen till uppg. 76 är struken och ersatt med: Räkna.

Räknekaninerna är skrivna:

- a) 20 + 20
20 + 30
50 + 40
- b) 200 + 400
100 + 100
500 + 300
- c) 60 + 70
90 + 50
120 + 150

60

Räknekaninerna är skrivna:

Räkna.

- a) 70 + 50
60 + 90
140 + 130
- b) 50 + 90
70 + 80
170 + 120
- c) 70 + 60
90 + 60
120 + 160

62

Tillagt först i spelet "Spela närmast tusen":

Spelplan

tal 1: --- --- ---
tal 2: --- --- ---
tal 3: --- --- ---
summa: --- --- ---

64

Talen i rutan är skrivna så här:

$$23 + 41 = 64$$

$$10\ 10\ 1\ 1\ 1 + 10\ 10\ 10\ 10\ 1$$

$$231 + 123 = 354$$

$$100\ 100\ 10\ 10\ 10\ 1 + 100\ 10\ 10\ 1\ 1\ 1$$

64

Hoppen i rutan är skrivna så här:

$$39 + 3$$

Fyll på till närmaste tiotal, t ex $39 + 1 = 40$.

Addera sedan de ental som är kvar, $40 + 2 = 42$.

$$39 + 3 = 42$$

$$468 + 4$$

$$468 + 2 = 470$$

$$470 + 2 = 472$$

$$468 + 4 = 472$$

66

Tillagt först på sidan:

Prislista:

Blombukett 1: 112 kr

Blombukett 2: 69 kr

Blombukett 3: 48 kr

Kort 1: 23 kr

Kort 2: 14 kr

Kort 3: 3 kr

Uppg. 103 är skriven:

- a) blombukett 3 + kort 1
- b) blombukett 3 + kort 2
- c) blombukett 3 + kort 3
- d) blombukett 2 + kort 1
- e) blombukett 2 + kort 2
- f) blombukett 2 + kort 3
- g) blombukett 1 + kort 1
- h) blombukett 1 + kort 2
- i) blombukett 1 + kort 3

69

Uppg. 117 har fått tillägget:

- a) $41 - 20 = 21$
 $21 - 1 = 20$
 $20 - 6 = 14$
- b) $27 + 3 = 30$
 $30 + 11 = 41$
- c) $44 - 30 = 14$

74

Uppg. 143 har fått instruktionen: Vilket tal saknas i varje uppgift?

Talen är skrivna:

a) $4695 + \text{---} = 7132$

osv.

74

Uppg. 144 är skriven:

Räkna.

- a) $218 + 279$
 $99 + 285$
 $564 + 317$
- b) $239 + 156$
 $337 + 186$
 $342 + 576$
- c) $129 + 385$
 $291 + 178$
 $563 + 420$

76

Uppg. 148 är skriven så här:

- a) Albin vill köpa: 19 kr, 31 kr, 63 kr
Han har: 100 kr
Räcker pengarna?: ja nej
- b) Albin vill köpa: 29 kr, 29 kr, 29 kr
Han har: 100 kr
Räcker pengarna?: ja nej

osv.

76

I uppg. 151 är svarsalternativen skrivna på raden under:

- a) $199 + 699$
svar: 700 800 900
- b) $501 + 199 + 99$
svar: 700 800 900
- c) $802 - 299$
svar: 400 500 600

77

Uppg. 152 har fått instruktionen:

Räkna ut de första två talen. Lägg sedan ihop summan av de båda talen. Använd miniräknare och kontrollräkna med svarstalet.

a)

$$21 + 32$$

$$32 + 12$$

svarstal: 776/8

Osv. på liknande ställen i hela boken

81

Uppg. 171 a). Uppgiften är ändrad till: Hur räknar du ut $428 + 217 + 126$?

95

Uppg. 32

Hjulen på bilderna är ritade som cirklar med mittpunkt, så att eleven kan mäta.

Osv. på liknande bilder

100

Uppg. 64 "Spela egenskapsspelet"

Här har eleven samma instruktioner som boken och behöver hjälp av läraren att anpassa spelet och spelplanen som finns som kopieringsunderlag.

101

Eleven får en svällpappersbild med två cirklar. En med och en utan textur. Cirklarna ska klippas ut och sättas ihop enligt instruktionen:

Klipp ut två lika stora cirklar, en med och en utan fyllning. Gör ett klipp in till medelpunkten på båda. Sätt ihop dem vid klippet.

Visa olika vinklar genom att vrida den ena cirkeln.

104

Uppg. 75 har fått instruktionen: Gör ett mönster med triangelarna.

107

"Pröva med en spegel." och "Använd spegeln." är struket på sidan.

108

Uppg. D är omarbetad och har fått instruktionen: Markera symmetrilinjen på alla figurer. De svällpappersbilder som finns till uppg. D är bild b, bild c och bild d.

Uppg. E är omarbetad och har fått instruktionen: Markera symmetrilinjen på alla figurer. Svällpappersbilder till E är:

Bild 1: Två kvadrater bredvid varandra. Med lika textur.

Bild 2: Två kvadrater (som uppg. d) som har spetsen neråt. Med lika textur.

Bild 3: Fyra kvadrater med olika textur (två och två).

109

Uppg. 89 har fått instruktionen: Rita färdigt mönstren så att de blir symmetriska.

Bilderna är ritade i rutnät. Det finns tre svällpappersbilder:

Bild 1: bild a)

Bild 2: bild c)

Bild 3: bild f)

110

Uppg. 91 har fått instruktionen:

Det kan finnas fler symmetrilinjer i en bild. Rita symmetrilinjer. Se svällpappersbild.

Uppg. 92 har fått instruktionen:

Rita 2 figurer som har en symmetrilinje och 2 figurer som har fler än en symmetrilinje. Rita symmetrilinjerna.

Uppg. 93 har fått instruktionen:

Rita en bild med flera symmetrilinjer och använd rutorna i ett rutnät. Se svällpappersbild.

Uppg. 94 har fått instruktionen:

Använd geobräde eller geobrädespapper och gör en figur. Markera symmetrilinjerna.

111

Uppg. 97 har fått instruktionen:

Be din lärare att göra några figurer på geobräde eller på geobrädespapper och ändra dem sedan så att de blir symmetriska.

Struket:

Rita av dina symmetriska figurer på prickpapper eller i rutorna i mattehäftet. Rita in symmetrilinjen på varje figur. Jämför med en kamrat.

112

Uppg. 98 har fått instruktionen:

Se svällpappersbild.

Markera symmetrilinjen på alla figurer.

Uppg. 99 har fått instruktionen:

Se svällpappersbild. Rita färdigt mönstren så att de blir symmetriska.

Bilderna har ersatts av andra bilder och finns enbart som svällpappersbilder.

113

Uppg. 101 har fått instruktionen:

Se svällpappersbild. Markera symmetrilinjen på alla figurer.

Uppg. 102 har fått instruktionen:

Gör två egna bilder som är symmetriska.

Uppg. 103 har fått instruktionen:

Se svällpappersbild. Rita färdigt mönstren så att de blir symmetriska.

Bilderna har ersatts av andra bilder och finns enbart som svällpappersbilder.

114

Uppg. 105

Eleven får 4 versala ord i svartskrift att arbeta med: OTTO, ANNA, TOMAT, AHA. Låt eleven också fundera över om det finns några ord i punktskriftsalfabetet som är symmetriska.

Uppgift 106.

Eleven behöver hjälp med uppgiften. Förbered genom att ta fram siffror i t.ex. plast som eleven kan känna på och lägga med.

Uppg. 107-108

Eleven ska markera rutor så att bilden blir symmetriskt, alltså behöver inte bilden i sig bli symmetrisk.

119

Lek med kvadrater

Instruktionen är: Se svällpappersbild. Klipp ut de olika figurerna.

128

Fingerfemman är gjord så här:

Läs (tummen)

Fingerfemman: Det är bra att först läsa hela uppgiften och berätta vad som händer.

Räknehändelse: Vad händer? När Elias går ut på rast har han 50 kulor. Han vinner 30 och ger sedan hälften av alla sina kulor till Albin.

Förstå (pekfingret)

Fingerfemman: Man måste förstå hela händelsen för att kunna svara på frågan.

Räknehändelse: Det frågas efter hur många kulor Elias har när Albin fått hälften.

Rita (långfingret)

Fingerfemman: Läs en mening i taget och anteckna.

Räknehändelse:

Elias har 50 kulor. 50

Han vinner 30 kulor. 50 30

Han ger hälften av alla sina kulor till Albin. hälften av 80

Mattespråk (ringfingret)

Fingerfemman: Skriv sedan lösningen på mattespråket och räkna ut svaret.

Räknehändelse: $(50 + 30)/2 = 80/2 = 40$

Rimlighet (lillfingret)

Fingerfemman: Är svaret rimligt?

Räknehändelse: Ja, 40 är rimligt, men t ex 4 eller 400 hade inte varit rimligt.

134

Rita och lös

Rita | | | | | | | |

Vad vet du mer?

Julia 6 spel | | | | | |

Sofia (resten) | | |

Milan: en ruta

Albin: två rutor

(Milans och Albins rutor är lika stora.)

Tillsammans 900 frimärken

Här är fem paket. Från vänster till höger:

1. grönt stort paketet med rosett
2. rosa, minsta paketet med rosett
3. blått paket med rosett
4. litet lila paket med rosett
5. rött paket utan rosett

139

Uppg. 89 har fått instruktionen:

Julia har ritat fyra lika stora rutor. Hon har markerat tre rutor och skrivit 60. Hon har även markerat alla fyra rutor och skrivit ett frågetecken.

Hur kan uppgiften ha varit?

140

Uppg. 91

- a) Fyra påsar med sex bollar i varje påse.
Antal bollar --- * --- = ---
- b) Tre grupper med fyra ballonger i varje grupp.
Antal ballonger --- * --- = ---

141

Uppg. 105

Tillagt först i uppg. 105:

Ett cirkeldiagram visar:

- Fotboll 1/2
- Brännboll 1/4
- Terrängbana 1/8
- Orientering 1/8

142

Tillagt först i uppg. 1:

Fyra piltavlor med pilar. Tavlorna har tre fält: gult, blått och rött.

1. en pil på gult och två pilar på blått
2. en pil på gult, en pil på rött och en pil utanför

3. två pilar på blått och en pil på rött
4. en pil på varje fält

Till uppg. 2 finns en svällpappersbild.

144

Uppg. 1 har fått tillägget:

s = tusental

d = hundratal

o = tiotal

l = ental

sddooolll betyder talet 1234

144

Uppg. 2 är omarbetad och har fått instruktionen:

Vilket är det femsiffriga talet?

Du har fem talsorter. Från väster till höger: tiotusental, tusental, hundratal, tiotal och ental.

Den mittersta talsorten har siffran 4. De båda talsorterna på var sin sida om den mittersta är tomma. Talsorten längst till höger ska ha en siffra som är hälften så stor som den mittersta. Talsorten längst till vänster ska ha en siffra som är dubbelt så stor som den mittersta.

145

Uppg. 7 har fått tillägget:

t = tusental

h = hundratal

i = tiotal

e = ental

hhgett betyder talet 2301

- a) eiihht
- b) hhhhiitt
- c) tte
- d) ieet

145

Uppg. 8 är omarbetad och har fått instruktionen:

Vilket är det femsiffriga talet?

Summan av alla siffrorna är 12. Tiotusentalssiffran är en tredjedel av 12. Entalssiffran är en fjärdedel av 12. Tusentalssiffran är hälften av talsorten längst till vänster. Tiotalsiffran är dubbelt så stor som hundratalssiffran.

145

Uppg. 9 har fått instruktionen: Sofia har dessa värden på sina symboler:

$$f = 600$$

$$d = 400$$

$$c = 300$$

Använd Sofias symboler och skriv talen:

osv.

146

Tillagt i uppg. 19:

a) $599 + 467$

$$159 + 246$$

$$713 + 758$$

b) $944 + 758$

$$347 + 876$$

$$1634 + 1291$$

c) $12 * 28$

$$8 * 19$$

$$532 * 96$$

148

Uppg. 29 a) har instruktionen: Gör två stora och två små fyrhörningar.

149

Till uppg. 32 finns en svällpappersbild och har denna text tillagt:

- A. väjningsplikt
- B. förbud mot infart
- C. gånggata
- D. stopplikt
- E. förbud mot trafik

158

Spegelsymmetri har fått denna text:

Symmetrilinje, assymetri, flera symmetrilinjer

Se svällpappersbild till sidorna 108-110.

Originalbilderna från svartskriftsboken ligger kvar, trots att de inte hör ihop med svällpappersbilderna.

Till läsaren

Till denna bok finns svällpappersbilder. Bokens bilder finns också i Textview-boken.

Använd ritmuff där du uppmanas att rita tallinjer, geometriska figurer och mönster.

Du behöver även miniräknare, linjal, gradskiva, pengar och geobräde.

Där tal ska fyllas i står --- och i några fall ?.

Skriv svaren på datorn i en egen mapp. Alla uppgifter är numrerade så att du lättare kan hitta svaren.

Bildbeskrivningar

6

Till vänster i bilden finns två pyramider. Till höger finns en hög mur av stenblock. Muren har flera öppningar. Ovanpå muren står en staty med flera ihopsatta lejon.

21

Kinesiska muren som slingrar sig långt bort över bergen.

36

Några snötäckta fjäll.

42

En tjej och en kille spelar ett spel på datorn.

46

Två bilder.

Bild 1: En stor bild över flera trafikerade vägar. På bilden finns många vägmärken och ett trafikljus. På en vägbro sitter en kille och en tjej. Killen säger: Här i trafiken behövs lagar och regler om det ska fungera. Tjejen säger: Vilka lagar och regler finns det i matematik för att det ska fungera?

Bild 2: En mindre bild visar fem omgjorda trafikmärken. Tre märken med tecknen: plus, minus och likamed. Två varningstrianglar har texten: Se upp! och $3 * 4 + 2$. Under triangeln med talet finns texten: Flera räknesätt.

86

Ett slottsliknande hus med många fönster, dörrar, torn och pelare. Huset är symmetriskt, byggnaden ser likadan ut på vänster och höger sida om mitten.

Torn, fönster, dörrar, tak och balkonger har geometriska former till exempel kvadrater, rektanglar och trianglar. Framför huset finns en gräsmatta och en cirkelformad fontän. I fontänen flyter en liten segelbåt med triangelformade segel. På gräset ligger en kille och en tjej. Tjejen tittar på huset och säger: Kolla, vilket geometrihus! Till höger finns en röd taxibil. I himlen ser man planeten jorden och en kille kommer flygande på en kvast.

120

En vintrig naturbild. Några tjejer och killar vid en busshållsplats. En kille ser ner i sin plånbok och säger: Räcker pengarna till en dricka? En kille sitter på en bänk och tittar på sin mobiltelefon. En tjej med en träningsväska sitter också på bänken. Hon tittar på sin klocka och säger: När börjar träningen? En tjej står bakom bänken och säger: När kommer bussen? En helikopter flyger förbi.

125

Bild med pengar. Hundrakronorssedlar, femtiokronorssedlar och tjugokronorssedlar.